

ת"פ 65826/06/19 - מדינת ישראל-רשות האוכלוסין וההגירה נגד אופק מ.ב. חברה לניהול ואחזקה בע"מ, אביר סנדרוסי

בית הדין האזורי לעבודה תל אביב

ת"פ 65826-06-19 מדינת ישראל נ' אופק מ.ב. חברה לניהול ואחזקה בע"מ ואח'

בפני כבוד השופט הבכיר כאמל אבו קאעוד

בעניין: המאשימה

מדינת ישראל-רשות האוכלוסין וההגירה

ע"י ב"כ עוה"ד חגית רונן

נגד

הנאשמים

1. אופק מ.ב. חברה לניהול ואחזקה בע"מ

2. אביר סנדרוסי

ע"י ב"כ עוה"ד אורון מאירי

גזר דין

1. המאשימה הגישה כתב אישום כנגד הנאשמת 1 (להלן: "הנאשמת") בגין העסקת עובדים זרים שלא כדין וללא היתר, עבירות לפי סעיפים 2(א)(1), 2(א)(2) ו-1ג לחוק עובדים זרים, תשנ"א - 1991 (להלן: "חוק עובדים זרים"), וכן העסקה ללא ביטוח רפואי, עבירה לפי סעיף 2(ב)(3) לחוק עובדים זרים. כתב האישום הוגש גם כנגד הנאשם 2 (להלן: "הנאשם") בגין ביצוע עבירה של הפרת אחריות נושא משרה, עבירה לפי סעיפים 5, 2(א)(1), 2(א)(2) ו-2(ב)(3) לחוק עובדים זרים.

2. ביום 19.11.22 הורשעו הנאשמים, כדלקמן:

עמוד 1

- א. הנאשמת 1 בעבירה של העסקה שלא כדין וללא ביטוח רפואי של עובד אחד;
- ב. הנאשם 2 בהפרת אחריות של נושא משרה;
3. ביום 11.12.22 הצדדים טענו בפניי לעונש והסכימו כי גזר הדין יינתן בכתב שלא בפניהם.

טיעוני הצדדים לעונש

4. טיעוני הצדדים לעונש פורטו בפרוטוקול הדיון ולא אחזור עליהם כאן בשנית. המאשימה ביקשה כי מתחם הענישה עבור הנאשמת, בגין העסקה שלא כדין של עובד זר מסתכן יקבע בין 20,000 ₪ ל- 40,000 ₪ ובגין אי עריכת ביטוח רפואי בין 5,000 ₪ ל- 7,000 ₪.

5. המאשימה ביקשה לקחת בחשבון כי מדובר בעבירה במסגרת משלח ידה של הנאשמת, כי העובד מושא העבירה של העסקה שלא כדין הוא מסתכן, כי מדובר בעבירה חוזרת של הנאשמת, וכי זו לא הודתה במיוחס לה, ובהעדר נתונים על מצב כלכלי, הציעה כי העונש בגין העסקה שלא כדין יועמד על קנס בסך 28,000 ₪ ובגין העדר ביטוח רפואי ע"ס 7,000 ₪.

6. עבור הנאשם ביקשה המאשימה מבית הדין כי יוטל עונש של קנס בסך 10,500 ₪ וציינה שעל מנת שהענישה תהיה אפקטיבית ותיצור הרתעה יש להטיל סנקציות כלכליות משמעותיות.

7. הנאשמים ביקשו להקל עמם בשים לב כי העבירות בהם הורשעו הן בעניינו של עובד זר אחד שלא היה בידו היתר משך יומיים בלבד והעדרו של אישור רפואי בעניינו של עובד אחר. הנאשמים לא נתנו דעתם לטענות המאשימה בעניין מתחם הענישה.

דיון והכרעה

8. סימן א'1 לחוק העונשין, התשל"ז-1997 (להלן - "חוק העונשין") שעניינו הבניית שיקול הדעת השיפוטי בענישה, כפי שתוקן במסגרת תיקון מס' 113 לחוק זה, קובע, כי בשלב הראשון, טרם ייגזר עונשו של נאשם על בית הדין לקבוע האם המדובר בהרשעה בעבירה אחת או בכמה עבירות. ככל שמדובר בכמה עבירות, יש לקבוע האם הן מהוות אירוע אחד או אירועים נפרדים. בשלב שני, יש לקבוע את מתחם הענישה ההולם את נסיבות ביצוע העבירה ובכך להתחשב בארבעה שיקולים: הערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה; מידת הפגיעה בערך זה; מדיניות הענישה הנהוגה; והנסיבות הקשורות בביצוע העבירה. בשלב השלישי, יש לשקול את נסיבות האישיות של הנאשם כמו גם נסיבות אחרות שתמצאנה רלוונטיות ואינן קשורות בביצוע העבירה. רק שיקולי שיקום או הגנה על שלום הציבור מצדיקים לסטות ממתחם הענישה.

השלב הראשון - האם לפנינו "אירוע אחד" או "כמה אירועים"

9. בענייננו אין מחלוקת בין הצדדים כי מדובר בעבירה אחת של העסקה ללא היתר כדין ובעבירה אחת של אי עריכת ביטוח רפואי.

השלב השני - קביעת מתחם הענישה

10. בעניין חדוות הורים קבע בית הדין הארצי לעבודה כי בקביעת מתחם הענישה יש להתחשב -

"בערך חברתי שנפגע מביצוע העבירה, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה כאמור בסעיף 40ט". המחוקק הגדיר לפיכך שלושה רכיבים רלוונטיים - "רכיב ראשון - קביעת החומרה המושגית של מעשה העבירה באמצעות בחינת הערך החברתי המוגן; רכיב שני - קביעת החומרה הקונקרטי של העבירה באמצעות בחינת הנסיבות הקשורות לביצועה; רכיב שלישי - שמירה על מידת מה של רצף עונשי על ידי התחשבות במצב שקדם לחקיקת תיקון מס' 113 באמצעות בחירת מדיניות הענישה הנהוגה" (ואקי ורבין, בעמ' 430). בקביעת מתחם הענישה יש להתחשב לפיכך לא רק "בסוג העבירה שבוצעה, אלא גם בנסיבות שבהן בוצעה (להבדיל מנסיבותיו האישיות של הנאשם שתילקחנה בחשבון רק בשלב הבא - ס.ד.מ) ובמידת אשמו של הנאשם בביצועה..."

11. הערך החברתי המוגן במסגרת העבירות מושא כתב האישום נגזר מחוק עובדים זרים והוא הבטחת תנאי עבודה הוגנים וראויים לעובדים זרים, בהיותם שייכים לקבוצת עובדים מוחלשת בשוק העבודה הישראלי (עניין חדוות הורים לעיל). עוד קבע בית הדין הארצי בעניין נפתלי ניסים כי:

"מדובר בעבירה חמורה, במיוחד כאשר העסקת עובדים זרים ללא היתר הופכת להיות בעיה חברתית ומוסרית. העסקת עובדים זרים, ללא היתר וללא הפיקוח של החוק ומשרד העבודה והרווחה המבטיח להם תנאי עבודה הוגנים, פוגעת גם בתנאי עבודתם של עובדים מקומיים רבים הצריכים להתחרות בשוק העבודה עם "עבודה זולה". אנו מצווים מכוח עקרונות הדמוקרטיה של מדינת ישראל ומורשת ישראל להעניק יחס הוגן לזר. לפיכך, אין להטיל קנס סמלי או נמוך על המעסיק פועלים זרים ללא היתר מבלי שקיימים נימוקים מיוחדים..."

12. זאת ועוד. במסגרת קביעת מתחם הענישה על בית הדין להביא בחשבון כי מדיניות הענישה הנהוגת בענייננו של מעסיק שהעסיק עובדים זרים הינה קנס מינהלי. ובלשונו של סעיף 2(א)(1) לחוק -

"(א) מעסיק שעשה אחד מאלה -

...

דינו - כפל הקנס כאמור בסעיף 61(א)(2) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (בסעיף קטן זה - חוק העונשין), ואם נעברה

העבירה לגבי עובד זר שהוא מסתנן - קנס פי ארבעה מהקנס כאמור באותו סעיף; נעברה העבירה לגבי עובד זר שהועסק במסגרת עסקו או משלח ידו של המעסיק, דינו - מאסר שנה או קנס פי ארבעה מהקנס האמור בסעיף 61(א)(2) לחוק העונשין, ואם נעברה העבירה לגבי עובד זר שהוא מסתנן - מאסר שנה או קנס פי חמישה מהקנס כאמור באותו סעיף; היתה העבירה עבירה נמשכת, יוטל קנס נוסף פי ארבעה מהקנס הקבוע בסעיף 61(ג) לחוק העונשין, לעובד, לכל יום שבו נמשכת העבירה..."

13. אין חולק כי העבירות בהן הורשעו הנאשמים בוצעו במסגרת עסקם, ניהול חברת אחזקה שנתנה שירותים לסינמה סיטי. בעניין זה קבע בית הדין הארצי כי עבירות כגון העבירות בהן הורשעו הנאשמים הן "עבירות כלכליות שהדרך להילחם בהן היא באמצעות יצירת הרתעה כלכלית דרך הטלת קנסות כבדים, שתכליתה היא להפוך את העבריינות בתחום לבלתי משתלמת. על רקע זה, ככלל, דרך המלך ליצירת הרתעה יעילה ואפקטיבית היא בהטלת סנקציה עונשית כספית".

14. ככלל, הרף המינימלי של מתחם הענישה בגין עבירה של העסקת עובד זר ללא היתר הוא כפל הקנס המנהלי כלומר: ₪ 10,000. הרף העליון של הקנס בגין העסקת עובד זר כאשר העבירה בוצעה במסגרת עסקו או משלח ידו של המעסיק, נקבע בחוק כפי ארבעה מהקנס הקבוע בסעיף 61(א)(2) לחוק העונשין, קרי 116,800 ₪, בגין כל עובד.

15. מאחר שבענייננו מדובר בעובד מסתנן חלה החמרה בקנסות כנגד העסקת מסתננים. ביום 17.12.2014 נכנס לתוקפו תיקון מס' 18 לחוק עובדים זרים, אשר החמיר את הענישה על מעסיקי עובדים מסתננים, כך שהקנס המקסימלי עמד על פי 5 מהקנס הקבוע בסעיף 61(א)(2) לחוק העונשין והקנס המינימלי הוחמר לסך 10,000 ₪, כך שכפל הקנס עמד על סך 20,000 ₪ [ר' חוק למניעת הסתננות ולהבטחת יציאתם של מסתננים מישראל (תיקוני חקיקה והוראות שעה) התשע"ה-2014]. הוראות אלה נחקקו כהוראת שעה שתוקפה ל-3 שנים. בשנת 2017 הוארך תוקף הוראת השעה ב-3 שנים נוספות, ובשנת 2020 הוארך תוקפה בשנה נוספת, עד ליום 10.12.2021 (ר' ס"ח תשפ"א מס' 2876 מיום 10.12.2020 עמ' 136). מאחר שהעבירה בה הורשעה הנאשמת בוצעה בתוך המועד האמור הרי שהוראת השעה חלה עליה. מכאן, שהקנס המינימאלי על עבירה של העסקת עובד זר מסתנן ללא היתר עומד על 20,000 ₪.

16. הנאשמים לא חלקו על מתחמי הענישה שהוצעו על ידי המאשימה, והם עולים ככלל עם פסיקת בתי הדין לעבודה.

השלב השלישי - נסיבותיהם המיוחדות של הנאשמים

17. בעניין חדות הורים נקבע כי -

"הנסיבות שתילקחנה בחשבון בשלב זה (והן אינן רשימה סגורה) סווגו בספרות לארבע קבוצות (ואקי ורבין, בעמ' 452)

- נסיבות של חסד ורחמים (דגמת פגיעת העונש בנאשם ובמשפחתו); נסיבות הקשורות בהתנהגות הנאשם לאחר ביצוע העבירה (דוגמת נטילת האחריות של הנאשם על מעשיו וחזרתו למוטב); נסיבות הקשורות בהתנהגות הנאשם לפני ביצוע העבירה (דוגמת נסיבות חיים קשות של הנאשם שהייתה להן השפעה על ביצוע העבירה, התנהגות החיובית של הנאשם ותרומתו לחברה, עברו הפלילי או העדרו); ובנוסף נסיבות שאינן קשורות לנאשם (התנהגות רשויות אכיפת החוק, וחלוף הזמן מעת ביצוע העבירה). עוד ניתן לקחת בחשבון בעת קביעת העונש את הצורך בהתרעת היחיד או בהרתעת הרבים במקרה הספציפי (סעיפים 40 ו-ז' לחוק העונשין; עניין גברזגיי), כאשר מודגש כי "כפירה באשמה וניהול משפט על ידי הנאשם לא יזקפו לחובתו" (סעיף 40 י"א(6) סיפא)".

18. לחומרה יש לקחת בחשבון שמדובר בעבירה חוזרת של הנאשמים.

19. במכלול השיקולים לקולא יש לקחת בחשבון כי משכה של העבירה בגין העסקה שלא כדין הינה מזערית - יומיים בלבד, ולא נמצא שהנאשמים קיפחו את זכויותיהם הסוציאליות של העובדים. לקחתי בחשבון גם את תעודות ההוקרה שהמציאו הנאשמים.

20. בשים לב לכל האמור, ובמיוחד בהתחשב כי העבירה בגין ההעסקה שלא כדין נמשכה יומיים מצאי לסטות ממתחם הענישה שנקבע ולגזור על הנאשמת קנס בסך 15,000 ₪ בגין העסקה שלא כדין, וקנס של 5,000 ₪ בגין אי עריכת ביטוח. בגין אחריות נושא משרה אני מטיל קנס בסך 10,000 ₪.

21. הקנסות ישולמו ב- 6 תשלומים חודשיים שווים ורצופים החל מיום 1.2.2023.

22. כן יחתמו הנאשמים, עד ליום 1.2.2023, על התחייבות להימנע מביצוע העבירות בהן הורשעו למשך שלוש שנים ממועד מתן גזר הדין, כאשר גובה ההתחייבות תעמוד על סך 116,800 ₪ לנאשמת ועל סך 58,400 ₪ לנאשם.

23. כמוסכם על הצדדים המזכירות תמציא להם את גזר הדין בדואר.

תשומת לב הנאשם מופנית להוראות הכלליות הבאות:

א. ככל שמועד התשלום חל בשבת או ביום חג, עליו להקדים את התשלום על מנת להימנע מקנסות ומריבית פיגורים.

ב. החוב מועבר למרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות ברשות האכיפה והגבייה, בהתאם למועדים והתשלומים שקבע בית הדין.

ג. ניתן יהיה לשלם את הקנס כעבור שלושה ימים מיום מתן גזר הדין לחשבון המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות ברשות האכיפה והגבייה באחת מהדרכים הבאות:

- בכרטיס אשראי - באתר המקוון של רשות האכיפה והגבייה, www.eca.gov.il.
- במזומן בכל סניף של בנק הדואר - בהצגת תעודת זהות בלבד (אין צורך בשוברי תשלום).
- ד. מוקד שירות טלפוני בשרות עצמי (מרכז גבייה) - בטלפון *35592 או בטלפון 073-2055000.

ניתן היום, ד' טבת תשפ"ג, 28 דצמבר 2022, בהעדר הצדדים.